

Beslut

Datum

2013-09-03

Dnr HLA 23-2013/14426

Norrbottnens bildningsförbund
c/o Sunderby folkhögskola
Kråkbergsvägen 7B
954 42 Södra Sunderbyn

Beslut om förelägganden efter genomförd inspektion vid Norrbottens bildningsförbund

Riksarkivet har i uppdrag att utöva tillsyn över och regelbundet inspektera arkivverksamheten vid statliga myndigheter och vissa andra organ.

Inom detta uppdrag inspekterade Riksarkivet arkivverksamheten vid Norrbottens bildningsförbund den 29 maj 2013 (inspektionsrapport, bilaga 1).

Beslut

Med hänvisning till vad som framkom vid inspektionen beslutar Riksarkivet att förelägga Norrbottens bildningsförbund följande.

- Åtgärda brister i arkivläggningen av handlingar genom hantering av skadliga föremål och placering av handlingar i förvaringsmedel för långtidsförvaring i enlighet med Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om handlingar på papper, RA-FS 2006:1¹
- Komplettera arkivbeskrivning i enlighet med Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkiv hos statliga myndigheter, RA-FS 1991:1²
- Komplettera arkivförteckningen i enlighet med Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkiv hos statliga myndigheter, RA-FS 1991:1³
- Tillse att arkiv som förvaras i förrådsutrymme ges en skyddad förvaring i enlighet med Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om planering, utförande och drift av arkivlokaler, RA-FS 1994:6⁴

Norrbottnens bildningsförbunds återrapportering

Norrbottnens bildningsförbund ska redovisa vilka åtgärder som bildningsförbundet har vidtagit eller kommer att vidta med anledning av ovan givna föreläggande. Redovisningen ska vara Riksarkivet tillhanda senast den 7 mars 2014.

Vid redovisningen ska Riksarkivets diarienummer anges som referens.

¹ ändrade genom RA-FS 2012:5

² ändrade genom RA-FS 1997:4 och 2012:1

³ ändrade genom RA-FS 1997:4 och 2012:1

⁴ ändrade genom RA-FS 1997:3

Beslut
Datum
2013-09-03

Dnr HLA 23-2013/14426

.....
Désirée Veschetti Holmgren
Avdelningschef
Tillsynsavdelningen

.....
Angelica Björlestrand
Arkivarie, Föredragande

Inspektion av arkivvården vid Norrbottens bildningsförbund den 29 maj 2013

Närvarande:

Från Norrbottens bildningsförbund:
Ordförande

Från Riksarkivet:
Angelica Björlestrand, arkivarie

Sammanfattning

Riksarkivet har vid inspektionen den 29 maj 2013 konstaterat brister i arkivverksamheten. Bristerna berör arkivläggning och förvaring samt att arkivbeskrivningen och arkivförteckningen behöver kompletteras och uppdateras. Verksamheten som avser fördelning av statsbidrag har upphört vid länsbildningsförbunden.

Inledning

Riksarkivet har den 29 maj 2013 besökt Norrbottens bildningsförbund för att inspektera arkivvården. Bildningsförbundets verksamhet bedrivs vid Sunderby folkhögskola, Kråkbergsvägen 7 i Södra Sunderbyn. Vid inspektionen användes tillämpliga delar av checklista för systeminspektion (version 2013-03-08). Riksarkivet har via brev inspekterat arkivverksamheten vid Norrbottens bildningsförbund 2004 (dnr RA 233-2004/1194). Förelägganden gavs om upprättande av arkivbeskrivning, vilken inkom den 12 oktober 2004 i ärendet.

1. Ansvar och organisation

Norrbottens bildningsförbund är en förening med en styrelse. Tidigare, enligt uppgift för ca 8-9 år sedan, fanns även en anställd bildningskonsulent. Denne har fungerat som ansvarig handläggare vid hanteringen av statsbidraget. Från och med år 2010 har statliga kulturbidrag till länsbildningsförbunden dragits in, varför bidragsverksamheten upphört efter förmedling av eventuellt kvarvarande medel.

Styrelsen är ansvarig för arkivet. Det praktiska arbetet i samband med arkivläggningen har tidigare hanterats av bildningskonsulenten. Vid folkhögskolan finns en idag för Sunderby folkhögskola och Norrbottens bildningsförbund gemensam administrativ funktion.

Norrbottens bildningsförbund köper tjänster av Folkrorelsernas Arkiv i Norrbotten, dit handlingar tillhörande arkivet enligt uppgift har sänts sedan 1960-talet. Vid inspektionstillfället förvarades enligt uppgift handlingar som tillkommit i verksamheten till omkring 2002 på folkrorelsearkivet. Vid folkrorelsearkivet ordnas och förtecknas enligt uppgift arkivet.

Ordförande uppger sig ha mindre kännedom om arkivregelverket och den lagstiftning som styr hanteringen av allmänna handlingar.

2. Styrdokument

Vid inspektionstillfället överlämnade ett s.k. arkivschema för Norrbottens bildningsförbund med uppgift om huvudavdelning, handlingstyp och hyllplacering. Dokumentet används för att strukturera och återsöka de handlingar som förvaras i lokalerna på Sunderby folkhögskola. I övrigt framkom ingen uppgift om skriftliga styrdokument för Norrbottens bildningsförbund arkivhantering.

3. Arkivbildning

Uppgifter om de handlingar som skapats knutna till bidragsverksamheten utgick vid inspektionstillfället främst från de handlingar som förvarades vid folkhögskolan. Handlingarna var från 2000-talet, omkring 2001-2009. Handlingarna bestod exempelvis av sammanställningar och redovisningar över utbetalda bidrag, ansökningar om bidrag med eventuella bilagor samt räkenskaper. Enligt uppgift förekom även en årlig redovisning av utdelade bidrag i styrelseprotokoll som avrapportering till styrelsen. Vid stickprov i förvarade handlingar kunde inga ansökningar som avslagits (avslag) återfinnas.

Utifrån handlingarna framgick även att ett register över bidragen har upprättats elektronisk. Ett nummer framgick i registret som återkom på ansökan om bidraget. Det synes som endast sådana föreningar som fått bidrag redovisades i registret. I registret har även angivits om och hur mycket som utbetalts till respektive sökande förening för de olika utbetalningsperioderna. Beslut om utbetalning redovisades även i registret.

Enligt uppgift framgick även uppgifter om gjorda utbetalningar av verifikationerna samt i årsredovisningen. Vid stickprov i en s.k. årsakt (år 2005) som avser förbundets verksamhetsberättelse med årsredovisning återfanns redovisning om myndighetsbidrag med hur mycket medel som beviljats samt en uppräknning av vilka föreningar som fått bidrag.

4. Framställning och hantering av handlingar

Det elektroniska registret över utbetalade bidrag har, utifrån vid inspektionstillfället utförda stickprov i förvarade handlingar, skrivits ut och bevarats på papper. Registret synes endast uppta sådana ansökningar som beviljats. Det saknades vid inspektionstillfället ytterligare uppgifter om registret och om det fanns kvar i digital form.

Vid kontroll kunde noteras att bidragshandlingarna förvarades årsvis, övervägande i pärmar. Handlingarna ska så snart som möjligt ges en skyddad förvaring enligt Rikssarkivets föreskrifter och allmänna råd om handlingar på papper RA-FS 2006:1¹, 6 kap. 3 § och placeras i förvaringsmedel för långtidsförvaring. Avseende långtidsförvaringen ska enligt Rikssarkivets föreskrifter RA-FS 2006:1², 7 kap 1 § handlingarna placeras i aktomslag innan de läggs i arkivbox. Aktomslag och arkivboxar ska uppfylla tekniska krav i Rikssarkivets föreskrifter RA-FS 2006:4³.

Vid kontroll av de förvarade handlingarna kunde noteras att det återstod viss rensning, exempelvis av gem i handlingar från 2000-talet. Enligt Rikssarkivets föreskrifter RA-FS 2006:1⁴, 6 kap 4 § ska föremål som kan skada handlingarna avlägsnas senast när handlingarna placeras i förvaringsmedel som är avsedda för långtidsförvaring.

5. Gallring

Det finns inga utfärdade myndighetsspecifika föreskrifter om gallring (RA-MS) för länsbildningsförbunden.

Enligt uppgift har Norrbottens Bildningsförbund inte utfört någon gallring, vilket även omfattar verifikat som kan röra utbetalda bidrag, sedan verksamheten kom att bedrivas i folkhögskolans lokaler i Södra Sunderbyn. Av länsbildningsförbundets arkivbeskrivning 2004 med bilagor framgår uppgifter om gallring och i bilaga 1:1 även gallringsregler vid Norrbottens Bildningsförbund. I arkivbeskrivningen nämns Rikssarkivets gallringsföreskrifter.

Under förutsättning att gallring av de i arkivbeskrivningen uppräknade handlingarna av tillfällig och ringa betydelse sker av handlingar knutna till bidragsverksamheten med stöd av Rikssarkivets föreskrifter och allmänna råd

---

¹ ändrade genom RA-FS 2012:5

² ändrade genom RA-FS 2012:5

³ ändrade genom RA-FS 2008:1 och 2012:8

⁴ ändrade genom RA-FS 2012:5

om gallring av handlingar av tillfällig eller ringa betydelse, RA-FS 1991:6⁵ ska detta dokumenteras av länsbildningsförbundet. Riksarkivet bedömer det som att dokumentationen redan finns upprättad i och med att gallring av handlingar av tillfällig eller ringa betydelse omnämns i arkivbeskrivningen knutna till Riksarkivets regelverk. Arkivbeskrivningen behöver ändå kompletteras med uppgift om de nämnda tillämpliga gallringsföreskrifterna (RA-FS 1991:6⁶) och närmare ange i de s.k. gallringsreglerna vilka handlingar som är knutna till bidragsverksamheten.

Av den 2004 utförda inspektionen samt av arkivbeskrivning framgår att Norrbottens Bildningsförbund betraktat kulturprogramansökningar som gallringsbara med en gallringsfrist av 10 år. Enligt uppgift har dessa setts som räkenskapshandlingar. Riksarkivet bedömer att Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om gallring och utlån av räkenskaper, RA-FS 2004:3⁷ inte är tillämpliga för dessa handlingar (kulturprogramansökningar). Det saknas även myndighetsspecifika föreskrifter om gallring för länsbildningsförbunden. Om det sker gallring av handlingar knutna till prövningen av bidragen ska denna omgående upphöra då det inte finns gallringsbeslut från Riksarkivet som stödjer denna gallring.

Om gallring sker av verifikat knutna till bidragsverksamheten ska Norrbottens Bildningsförbunds tillämpa Riksarkivets föreskrifter, RA-FS 2004:3⁸. Enligt 8 § i denna författning ska tillämpningen av författningen dokumenteras. Riksarkivet bedömer det som att dokumentationen redan finns upprättad i och med att gallring av ekonomihandlingar omnämns i arkivbeskrivningen knutna till Riksarkivets regelverk. Arkivbeskrivningen behöver dock kompletteras med uppgift om gallringsföreskrifter (RA-FS 2004:3⁹) och närmare uppgift om vilka räkenskapshandlingar som omfattas, som verifikationer. Vid tillämpning bör beaktas om uppgifter om utbetalda bidrag endast återfinns i verifikationerna eller om ansökningshandlingar också använts som verifikat. Då får dessa inte omfattas av nämnda gallring, utan ska bevaras.

6. Arkivredovisning

Norrbottens bildningsförbund har 2004 upprättat en arkivbeskrivning i enlighet med Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkiv hos statliga

⁵ ändrade genom RA-FS 1997:6 och RA-FS 2012:2

⁶ ändrade genom RA-FS 1997:6 och RA-FS 2012:2

⁷ ändrade genom RA-FS 2012:4

⁸ ändrade genom RA-FS 2012:4

⁹ ändrade genom RA-FS 2012:4

myndigheter RA-FS 1991:1¹⁰, 6 kap 1-2 §§. Arkivbeskrivningen behöver kompletteras med uppgift om det finns tillämpliga sekretessbestämmelser eller inte, närmare uppgifter om förekommande gallring enligt avsnitt 5 ovan om gallring, uppgift om den vid länsbildningsförbunden upphörda bidragsverksamheten och var de allmänna handlingarna slutligen har redovisats i arkivförteckningen (om arkivförteckningen är gemensam med Norrbottens bildningsförbunds övriga handlingar).

Det finns en upprättad arkivförteckning gällande Norrbottens bildningsförbund arkiv, som redovisar handlingar till omkring 1993 och förvaras på Folkrorelsernas Arkiv i Norrbotten. Förteckningen tillhandahölls vid inspektionstillfället. I bilaga till arkivbeskrivningen från 2004 ger en arkivplan för Norrbottens bildningsförbund uppgift om vilka huvudavdelningar enligt allmänna arkivschema som olika handlingar redovisas under. En annan bilaga kallas arkivförteckning och den tar upp handlingar för tidsperioden 1989/1990-2003. Handlingarna är inte redovisade i serier och volymer enligt Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkiv hos statliga myndigheter RA-FS 1991:1¹¹, 6 kap 9-10 §§.

Arkivförteckningen för Norrbottens bildningsförbund är inte komplett då samtliga handlingar som uppkommit i den numera upphörda bidragsverksamheten inte upptagits i en arkivförteckning. Norrbottens bildningsförbund ska ordna och förteckna samtliga de allmänna handlingar man ansvarar för i enlighet med Riksarkivets föreskrifter RA-FS 1991:1¹², 6 kap 3 §.

I arkivförteckningen för Norrbottens bildningsförbund redovisas endast handlingar på papper. Under förutsättning att det finns uppgifter om det i verksamheten använda elektroniska registret ska det även redovisas i arkivförteckningen, i enlighet med Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkiv hos statliga myndigheter RA-FS 1991:1¹³, 6 kap 11 §. Om gallring sker av handlingar knutna till bidragsverksamheten ska även det framgå av redovisningen av handlingar/serier i arkivförteckningen enligt 6 kap 12 §.

För handlingarna som förvarades på Sunderby folkhögskola finns ett arkivschema där bidragshandlingarna kan återfinnas under bokstav I ”Kultur”. Att dessa handlingar hållits samman, framgår även av den s.k. arkivplanen och arkivförteckningen som bilagts arkivbeskrivningen från 2004. Bidragshandlingarna från 2000-talet har i sin ordning, med undantag av vissa räkenskaper, tydligt åtskiljts från övriga handlingar i arkiven.

---

¹⁰ ändrade genom RA-FS 1997:4 och RA-FS 2012:1

¹¹ ändrade genom RA-FS 1997:4 och RA-FS 2012:1

¹² ändrade genom RA-FS 1997:4 och RA-FS 2012:1

¹³ ändrade genom RA-FS 1997:4 och RA-FS 2012:1

Verifikat knutna till bidragsverksamheten kunde inte återfinnas vid stickprov bland verifikationerna och årsredovisningen var gemensam med föreningens övriga verksamhet. Det framgår inte av arkivförteckningen som upptar handlingar till omkring 1993 om de allmänna handlingarna har hållits ihop eller i vilken serie som dessa skulle vara samlade i arkivet. Upplysningsvis ska länsbildningsförbundets allmänna handlingar hållas skilda från övriga handlingar i bildningsförbundets arkiv enligt Riksarkivets föreskrifter, RA-FS 1991:1¹⁴, 3 kap. 3 §.

7. Arkivförvaring

Enligt 6 § arkivlagen är en myndighet och vissa andra organ skyldig att skydda sitt arkiv mot förstörelse, skada, tillgrepp och obehörig åtkomst. Kraven på utformningen av arkivlokaler reglerades vid inspektionstillfället närmare i Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om planering, utförande och drift av arkivlokaler RA-FS 1994:6¹⁵. Nya föreskrifter och allmänna råd om arkivlokaler, RA-FS 2013:4, trädde i kraft den 1 juni 2013.

Bidragshandlingarna förvaras dels på Folkrörelsernas Arkiv i Norrbotten, dels på Norrbottens bildningsförbund vid Sunderby folkhögskola från omkring 2001-2009. Enligt uppgift förvarades arkivet för 3-4 år sedan vid Framnäs folkhögskola.

Den verksamhet som omfattar statliga bidrag har upphört sedan flera år tillbaka. Bidragshandlingarna från omkring 2001-2009 förvarades vid folkhögskolan i ett förrådsliknande utrymme. Riksarkivet gör bedömningen att handlingarna inte har en tillfredsställande förvaring enligt Riksarkivets föreskrifter, RA-FS 1994:6¹⁶. Bildningsförbundet ska därför åtgärda den brist som finns i förvaringen i enlighet med Riksarkivets föreskrifter.

.....
 Angelica Björlestrand
 Arkivarie, tillsynsären den
angelica.bjorlestrand@riksarkivet.se
 Telefon, direkt: 010-476 80 34

¹⁴ ändrade genom RA-FS 1997:4 och RA-FS 2012:1

¹⁵ ändrade genom RA-FS 1997:3

¹⁶ ändrade genom RA-FS 1997:3